

Dagbrott B har efter flera månaders arbete nu åtgärdats för att minska framtida läckage av metaller.

Först tömdes hela dagbrottet på sten (bild 1), därefter täcktes botten med ett lager kalk och ett lager finkorning morän (bild 2).

Slutligen fylldes hela dagbrottet med morän (bild 3). I månadsskiftet november/december var dagbrottet i princip helt fyllt (bild 4).

Dagbrott B är nu åtgärdat

● **Efterbehandlingsarbetet av Blaikengruvan går vidare enligt plan. Under sommaren och hösten har dagbrott B på gruvområdet åtgärdats och fyllts. Flera andra delprojekt har också slutförts eller närmast sig slutförande.**

Efterbehandlingen av Blaikengruvan omfattar en rad åtgärder för att förhindra att vatten som rinner genom gruvområdet transporterar metaller ut i sjöar och vattendrag.

En central uppgift är att se till så att berget i de fyra dagbrott där gruvbrytningen pågick inte fortsätter att vittra. Dagbrott A närmast sjön Storjuktan har redan åtgärdats och nu är även dagbrott B i princip helt åtgärdat. Arbetet har utförts i flera steg och började med en omfattande bergrensning,

det vill säga att dagbrottet tömdes helt på sten och grus. Sedan täcktes det blottade berget först med ett lager kalk och därefter med ett lager packad jord (en siltig morän).

– Det packade jordlagret blir tätt och vattenhållande, och det är den effekten vi är ute efter. Det är luftens syre som gör att sulfidmineralen i berget vittrar så kan vi hindra syret från att tränga ner så avstannar vittringsprocessen, säger projektledaren Tobias Berglin på SGU.

Slutligen har dagbrott B fyllts med morän för att jämna till landskapet och minska risken för olyckor. Även den delen av arbetet är i det närmaste klar.

Vid sidan av arbetet med dagbrott B har flera andra delprojekt fortsatt och löpande åtgärder utförts:

Anrikningsverket. Det mesta av kemikalier, oljor och reagenser är bortforslat. Arbetet med att ta hand om resten pågår.

Slig. Deponilösning är klar. Bortforslingen har dragit ut på tiden på grund av vädret, men kommer att slutföras i början av 2021.

Gråbergstipp. Projekteringen pågår fortfarande. Arbetet med att plana ut gråbergstippen upphandlas och inleds under 2021.

Slambassäng. Den årliga tömningen av slambassängen har genomförts som planerat.

Upprättande av vattenbalans. Arbetet med att studera och analysera hur vatten rör sig i och kring gruvområdet pågår under hela projektet. Nu har tryckgivare installerats i bäckar och diken för att kunna mäta flöden.

Rent vatten runt gruvan

● Rent vatten ska så långt det är möjligt ledas runt gruvområdet. Det är utgångspunkten för ett av de delprojekt som pågår vid Blaikengruvan. Ett dike har redan grävts och nu vidtar etapp två när diket ska förlängas.

Ett stort problem med den nedlagda gruvan har varit att vatten som passerar gruvområdet drar med sig vittringsprodukter som innehåller höga halter metaller ut i Storjuktan. Att rena vattnet som passerat gruvområdet har hög prioritet och nu har även två av fyra dagbrott åtgärdats för att se till så att vittringen minskar (se föregående sida).

Parallellt med dessa delprojekt pågår nu också arbetet med att leda bort rent vatten från närområdet så att det aldrig passerar gruvområdet och riskerar att bli förorenat. Vinsten är dubbel:

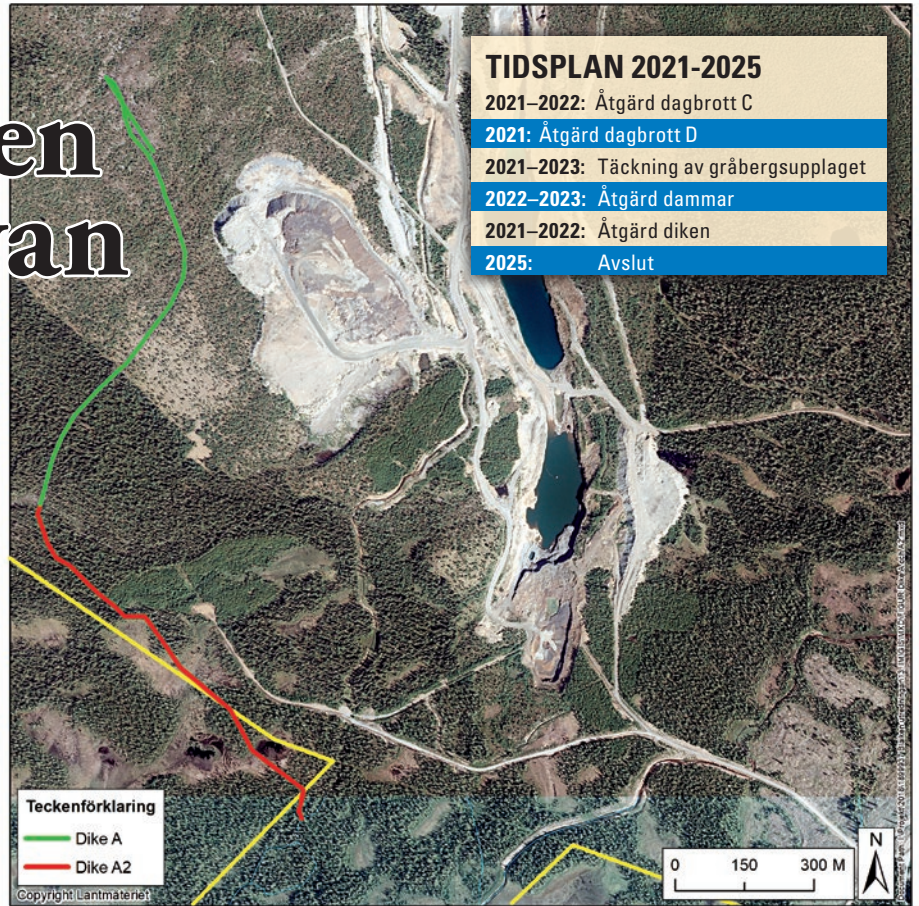
• **Lägre belastning på vattenreningsanläggningen.**

Det blir en klart mindre volym vatten som måste passera reningsverket.

• **Mindre risk för diffusa föroreningar.**

Ju mindre vatten som passerar genom gruvområdet, desto mindre risk för att vatten ska förorenas och leta sig förbi vattenreningsanläggningen via mindre bäckar.

Ett dike A är grävt och nu i december

Den gula linjen anger gränsen för Blaikens naturreservat.

inleds arbetet med sträckningen A2 (se illustration). Att dikesgrävningen blir en miljövinst förutsätter att det bara är rent vatten som leds förbi gruvan och för att säkerställa att så är fallet har vattenprover tagits.

Diket A2 blir cirka 900 meter långt, varav 200-300 meter kommer att löpa genom Blaikens naturreservat. Detta för att diket ska få tillräckligt fall för att avleda vatten västerut, och för att kunna anslutas till den ursprungliga Smakarbäckens fåra.

Den planerade sträckningen innebär också ett mindre behov av grävning, genom att diket kan anläggas grundare och smalare – och därmed får mindre inverkan på omgivande mark än om det anlags närmare reservatsgränsen.

De grävda dikena har enligt beräkningar potential att tillsammans avleda närmare en miljon kubikmeter vatten årligen förbi gruvområdet.

Alla möten ställs in tills vidare på grund av pandemin

På grund av coronapandemin tvingas vi tills vidare ställa in alla informationsmöten som rör Blaikensprojektet. Kommunikationen sker via nyhetsbrev som detta. Tänk på att du också alltid kan på in på Sveriges geologiska undersökningens hemsida där Blaikengruvan har en egen projektflik: www.sgu.se/samhallsplanering/forenadede-omraden/bidragsfinansierad-sanering/blaikengruvan/

Under fliken finns all information kring projektet samlad.

KONTAKTPERSONER

Tobias Berglin
 Projektledare, Sveriges geologiska undersökning
 08-545 215 28
 tobias.berglin@sgu.se

Anna Pallin
 Samordnare förorenade områden, Länsstyrelsen Västerbotten
 010-225 44 11
 anna.pallin@lansstyrelsen.se

